

РЕЦЕНЗІЇ

Колпаков Валерій Костянтинович – доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри адміністративного права і процесу КНУВС, полковник міліції

Кузьменко Оксана Володимирівна – доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного права і процесу КНУВС, полковник міліції

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ: КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД У КОНТЕКСТІ ПРАВОВОЇ НАУКИ

Розроблення теоретико-методологічних засад і практичних проблем формування та розвитку вітчизняного інформаційного права, як обґрунтування необхідності реформування національного законодавства, що регулює сферу інформаційних відносин, розвитку правової інформатики, як наукової основи інформатизації державно-правової системи, адміністративної та юридичної діяльності (правової інформатизації), безумовно, є актуальним і заслуговує на увагу з боку фахівців – учених і практиків з різних галузей наукових знань, у галузі державного управління, парламентаріїв та інших суб'єктів законотворчої діяльності. Однак, незважаючи на це, надто значна кількість теоретико-методологічних проблем та практичних питань, що стосуються даної проблематики, донині перебувала поза полем зору вітчизняних дослідників. Саме цей комплекс проблем відображений у науковій праці кандидата юридичних наук, старшого наукового співробітника Костянтина Івановича Белякова "Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення". Робота є результатом проведеного автором дисертаційного дослідження на

* Беляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення : [монографія] / Беляков К. І. – К. : КВІЦ, 2008. – 576 с.

здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 (адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право) *"Організаційне, правове та наукове забезпечення інформатизації в Україні"*, що виконувалося в Науково-дослідному інституті проблем боротьби зі злочинністю Національної академії внутрішніх справ України, правонаступником якого наразі є Державний науково-дослідний інститут МВС України.

У монографії розглянуто комплекс проблем, пов'язаних із двоєдиним (за визначенням автора) процесом. З одного боку, вплив правової науки, управлінської та юридичної практики, їх значення та роль під час переходу суспільства на нову стадію розвитку – до інформаційного, та проходження процесів інформатизації, з іншого – вплив інформаційних технологій та ресурсів на адміністративну та юридичну діяльність, правові процеси та явища. У контексті теорії соціального управління автором розглянуто зворотний зв'язок між двома соціальними процесами – інформатизацією суспільства та соціальним управлінням.

Заслугує на увагу той факт, що, здійснивши по суті дослідження, що безпосередньо стосується розвитку методології науки, автор широко використовує як загальнонаукові, так і часткові (спеціальні) методи – формально-логічний, статистичний та соціологічний. При аналізі норм законодавства зарубіжних країн та положень окремих міжнародно-правових документів, що регулюють інформаційні відносини та діяльність, використано порівняльно-правовий (компаративістський) метод. Застосування методу формально-догматичного аналізу дозволило автору здійснити тлумачення відповідних правових норм та окремих термінів.

Так, під час дослідження проблем побудови інформаційного суспільства (інформатизації) автор здійснив комплексний філософський аналіз, основу якого становлять сучасні методи дослідження (історико-порівняльний, структурно-функціональний і системний аналіз та ін.).

Уперше в науковій літературі, присвяченій проблемам побудови інформаційного суспільства, інформатизація розглядається в аспекті її історично-технологічних складових.

Питанням щодо становлення та перспектив розвитку інформаційного права України присвячено другу главу монографії – *"Законодавче та теоретико-правове забезпечення інформатизації. Інформаційне право України"*. Ми поділяємо думку автора про те, що законодавство у сфері інформаційних відносин набуло, за виразом автора, "критичної маси" і потребує невідкладного реформування на рівні систематизації у формі кодифікації, а також виділення інформаційного права в міжгалузевому аспекті права.

Досить своєрідною і пізнавальною є глава *"Науково-інституційне забезпечення правової інформатизації"*, головною ідеєю якої є дослідження передумов, еволюції та історичних аспектів інтеграції "наук кібернетичного циклу" в юридичну науку та практику. Розглянуто інформаційну сутність права та соціального управління, осно-

вні ідеї інформаційно-управлінських технологій на тлі сучасних тенденцій розвитку наукових знань, процесів.

Достатньо інноваційною, і водночас дискусійною для правової науки, є глава IV, у якій на основі зробленого в попередній главі аналізу процесів диференціації та інтеграції наукових інституцій, які загально визнані сучасним наукознавством, автор уперше у правовій науці пропонує новітній напрям наукових знань – *правничу інформаціологію*, формує і обґрунтовує *основи теорії інформаціології права*.

У праці досліджено проблеми, пов'язані з підготовкою кадрів для інформаційної сфери взагалі та в галузі захисту інформації зокрема, наведено пропозиції щодо вдосконалення методики викладання навчальних курсів, у тому числі для вищих юридичних навчальних закладів.

Підготовлена К.І. Беяковим робота є закінченою науковою працею, першою в Україні фундаментальною розробкою комплексного погляду на вирішення проблем інформатизації у двох площинах: з одного боку, місця та значення юридичної науки у цьому процесі, з іншого – впливу інформаційних технологій та ресурсів на розвиток державно-правової системи, адміністративну та юридичну діяльність. Наданий у книзі матеріал, безперечно, зацікавить широке коло читачів і буде корисним для фахівців у сфері соціального управління та права, слухачів і студентів як юридичних, так і технічних вузів, державних службовців і парламентаріїв.